

Oscar sariak eta Internet GEZURRAK, FILTRAZIOAK ETA DESKARGAK

The Shape of water, The Post, Lady Bird, Three Billboards outside Ebbing, Missouri... aurtengo sari potolo guztiak irabazteko aukera gehien dauzkaten film hauek, bat-batean, modu misteriosuan eta batzuk zinema aretoetan estreinatu ere egin gabe, Interneten azaldu dira, "doan" eskuragarri. P2P sareetan, *screeener* ugari topa dezakegu eta dezente kalitatearekin gainera. Hau gertatzea ez da berria, azken urteetan errepikatzen ari den zerbait baita. Baina, nola liteke? Nondik atera dira kopia hauek?

Gaizka Izagirre
@Gaizka_Izagirre

Goazen pausoz pauso. Interneten modu ilegalean film bat deskargatzen dugun bakoitzean ikusiko zenituzten fitxategi horien izenaren ondoan *CAM*, *TELESYNC*, *SCREENER*, *DVD RIP* edo *DVDScr* bezalako hitzak. Deskargen munduan, fitxategiaren jatorriaren arabera, kalitate desberdinak existitzen dira eta hauek sailkatzeko jartzen dira izen horiek. *CAM* formatukoak, adibidez, kamera batekin zuzenean zinema aretoetan grabaturiko filmak izaten dira eta ondoren pasatzen dira formatu digitalera. Hori bai, kalitate oso eskasekoak izaten dira.

Ohikoena, eta gaurko gaiari zuzenean loturikoak, *DVD-SCREENER* (*screeener*) fitxategiak izaten dira. Promozioerarako erabiltzen diren DVD, Blur-ray edo (garai batean) VHS-etatik ateratzen diren kopia digitalak izaten dira. Eta hori argi izanik, hementxe agertzen zaigu pil-pilaren saltsa baina lodiagoa den gaia. Nola da posible hasieran aipatu ditudan film horien *DVD-SCREENER*

kopiak Interneten egotea, kontuan izanik estreinatu ere egin ez direla? Alegia, nork igo ditu sarera?

Akademikoen *screeener*-ak

AEBetan sarien denboraldia hasten denean, banatzaileek beraien ekoizpen guztien kopiak bidaltzen dizkiete zine-akademiako kide diren guztiei, film konkretu hori ikusi eta bozkatu ahal izateko. 1980ko hamarkadatik hona egiten den zerbait da –garai hartan, noski, VHS formatuan bidaltzen ziren–. Kalkulatzen da *screeener* horiek 6.000 lagun ingururen eskuetara iristen direla. Estudio handiek, normala den bezala, beraien filma ahalik eta kide gehienarengana iristea nahi dute. Alde batetik, sarietan ahalik eta izendapen gehien jasotzeko eta, bestetik, noski, garaile bihurtzeko boto magiko hori eskuratzeko.

Noiz eta nola bidali ere, estrategia horren barruko gakoetako bat bilakatu da: batzuek ohikoa dena baino lehenago bidaltzen dute, udazken hasieran –hori ote

da deskarga batzuk hain azkar azaltzearen arrazoia?–, sasoi horretan akademikoek, normalean, film gutxiago izaten dutelako pilatuta eta beraien lanei arreta handiagoa eskaini diezaiekutelako; besteek aldiz, data gerturatzen denean, modu horretan lan horiek pantaila handian ikusteko aukera eskainiz eta alderdi teknikoak gehiago nabarmenduz.

Filtrazioak

Film baten 6.000 kopia baino gehiago mundu osoan bueltaka dabilenez, ia ezinezkoa da horietako batzuek filtraziorik ez jasatea. Akademikoek film hori ikusten duten momentuan, banatzaileek eskatzen diete kopiak suntsitzeko, bai, baina ez daukate modurik hori egin ote duten edo ez ziurtatzeko. Lan hauek guztiek *"For your consideration only"* bezalako mezuak izaten dituzte itsatsita normalean.

Fenomeno hau aztertzeko, 2003tik hona Andy Baio izeneko tipo batek webgune bat sortu zuen. Emaizta, lotura ho-

» Oscar sariak iritsi aurretik 6.000 lagun ingururen esku jartzen dira pelikulak, haien botoa eskuratu nahian. Baina horrek filtrazioak errazten ditu

» 2003tik aurrera sareko erabiltzaile batek sistematikoki aztertu ditu filmen filtrazioak Oscarren aurretik. Emaitzek ez dute zalantzarako tarterik uzten

netan kontsultatu dezakezuen dokumentuan dago ikusgai: <https://labur.eus/OoQkG>. Bertan, estreinaldi data ikus daitezke, *screener* horien bidalketak noiz izan ziren eta film horiek *online* azaltzen diren egun zehatzak. Adierazgarria ezta?

Argi dago, bestalde, kopia horiek guztiak esku batetik bestera igarotzen diren bitartean, horrelakoak gertatzea saihestezina dela, edonork egin dezakeela kopia digital bat. Askotan aipatu izan dute familiako batek hartu ote zuen, lagun batek agian. Aitzakiak besterik ez. Alde batetik, uste dudalako guztiaren atzean interes ugari daudela. Eta bestetik, benetako borondatea izanez gero, oso erraz moztu zitekeen gai bat iruditzen zaidalako. Hollywoodeko exekutibo erraldoi horietatik hasiz, adibidez. Aitzakiak aitzaki, kontua da, pirateriaren kontrako gezi guztiak beti norabide berean jaurtitzen direla, baina kasu honetan arazoa beste aldetik datorrela. Ez duzue uste? ■